

Inleiding	4
Soorten van A-Z	8
Register	176

© 2022 Rebo International B.V.

Deze uitgave: © 2022 Rebo Productions B.V.,
Noordwijkerhout, www.rebo-publishers.com

Tekst: Hanneke van Dijk

Beeld: George M. Otter

Shutterstock.com blz. omslag voor; 1, 10, 14, 17, 20, 25, 29, 31, 32, 34, 38, 39,
41, 42, 44, 45, 49, 50, 51, 53, 55, 60, 67, 68, 69, 71, 74, 76, 80, 82, 85, 86, 92, 93,
94, 97, 100, 102, 108, 109, 110, 111, 115, 116, 117, 118, 127, 134, 140, 145, 147,
148 *onder*, 150, 156, 157, 162, 164, 166, 169 *onder*, 171

Redactie en opmaak: Textcase, Deventer

Omslagontwerp: by Eefje

ISBN 978-90-366-4397-9

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd door middel van druk,
fotokopieën, geautomatiseerde gegevensbestanden of op welke andere wijze
ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Disclaimer

De auteur en uitgever van dit boek kunnen niet verantwoordelijk worden
gehouden voor eventuele ziekten en sterfgevallen als gevolg van het eten of
plukken van kruiden die in dit boek worden besproken, noch voor een
verkeerde handelswijze die eventueel naar aanleiding van dit boek wordt gevolgd.

Cosmos atrosanguineus

Wanneer is een plant een kruid? Een voor de hand liggend antwoord is: als je het ergens voor kunt gebruiken. Bij kruiden denk je ook meteen aan een kruidentuin. Eind achtste, begin negende eeuw verordende Karel de Grote al dat er 73 groenten en kruiden gekweekt moesten worden in boerentuinen. In de middeleeuwen legden monniken kruidentuinen aan met heilzame kruiden waarmee ze zieke mensen konden helpen. Nu denken we bij een kruidentuin meestal alleen aan keukenkruiden, die we gebruiken als smakelijke toevoeging aan het eten. In botanische tuinen zien we vaak een uitgebreide kruidentuin waar niet alleen medicinale kruiden en keukenkruiden in staan, maar ook verfkruiden en geurkruiden.

Rosa gallica 'Officinalis'

Atropa wolfskers

Wolfskers, *Atropa belladonna*, is een overblijvende plant die overal in Europa in het wild voorkomt. De plant is herkenbaar aan de hangende, donkerpaarse, klokvormige bloemen. Zij bloeien van juni tot augustus waarna de zwarte bessen verschijnen. De plant heeft een onaangename geur en alle delen zijn zwaar giftig. De soortnaam *belladonna*, 'mooie vrouw', verwijst naar het gebruik dat Italiaanse vrouwen van het kruid maakten om hun ogen te laten glanzen en hun pupillen te verwijden. Atropine wordt in de moderne geneeskunde gebruikt o.a. als krampstillend middel en voor reumatische- en spierpijnen.

Baptisia verflupine

Baptisia australis

Verflupine, *Baptisia tinctoria*, ook wel 'valse indigo' genoemd, groeit van oorsprong in Noord-Amerika. Medicinaal werden door indianen en kolonisten vooral de wortels gebruikt als uitwendig ontsmettend middel. De wortels leveren ook een verfstof die als vervanger van echte indigo gebruikt

wordt. *Baptisia australis*, een vaste plant die oorspronkelijk in het zuiden van de Verenigde Staten voorkomt, is een bekende en geliefde tuinplant. De soort bloeit met blauwe bloemen, terwijl er door kruisingen ook andere kleuren op de markt zijn. Het blad wordt gebruikt om wol blauw te verven.

Bellis madeliefje

Het **madeliefje**, *Bellis perennis*, is een overblijvend kruid dat overal in Europa voorkomt. Het plantje wordt vaak gezien als een graskruid. Vroeger werd het madeliefje toegepast om spit, kneuzingen en wonden te

genezen. Het kauwen op verse blaadjes zou aften genezen. Jonge blaadjes en bloemetjes kunnen aan een salade worden toegevoegd. Thee getrokken van bloemen of bladeren werkt reinigend en vochtafdrijvend.

Berberis zuurbes

Zuurbes, *Berberis vulgaris*, komt in de meeste delen van Europa in het wild voor. De struik is herkenbaar aan de gestekelde takken en leerachtige ovale bladeren. De kleine gele bloemen verschijnen in mei-juni aan

hangende trossen. De rijpe rode bessen smaken lichtzuur en worden gebruikt tegen koorts, diarree, dysenterie en scheurbuik. Alle delen van de struik zijn lichtgiftig, behalve de bessen. De wortels geven een mooie gele kleurstof af.